

C z i m. Clarissimo et praestantissimo viro Domino Valentino Rade-
cio, Superintendenti Ecclesiarum *Unitariarum* in Transylva-
nia dignissimo.

Eredetije egy negyed ivre irva, az unitarius főcons. levéltárá-
ban fasc. LVI. nro 12.

XCI.

**A háromszéki unitarius papoknak a ref. püspök felügyelete alatt
hagyása 1630.**

Paria litterarum pacificationis inter Superintendentes Unitariorum
et Orthodoxae Reformatae Religionis et Ministros Unitarios in tri-
bus Sedibus Siculicalibus existentes.

Nos Chatarina Dei Gratia nata Marchionissa Brandeburgica, Sacri
Romani Imperii et Transylvaniae Princeps Partium Regni Hungariae
Domina, Siculorum Comes, et Borussiae, Cliviae Ducissa etc. Memori-
ae Commendamus per presentes, quod cum humiliter requisitae a
quibusdam fidelibus nostris, et Superintendente Religionis unitariae,
de nonnullis differentiis inter eos et nostrae orthodoxae-Reformatae
Religionis Ministros, Nobilesque et Agiles Trium Sedium Siculicalium
Sepsi, Kézdi, et Orbai incolas iam ante ortis fuisset, cum eas res
in proxime celebratis Regni Nostri Trium Nationum Comitiis ad prae-
sentem terminum differendas atque sic Complandandae benigne decre-
vissemus, tandem publico Consiliariorum nostrorum Tabulaeque Ju-
diciariae Assessorum consensu, in hac Civitate nostra praesentibus
nobis auditisque ambarum partium Allegationibus et responsis, cum
illud nimis grave sibi Unitariae Religionis Superintendens et Ministri
retulissent quod Ecclesiae Unitariae in iis tribus Sedibus Siculicali-
bus existentes iurisdictioni Reformatae Religionis Superintendentis
subessent parsque contraria antiquum eius rei neque interruptum
Usum Allegassent, tandem re maturius deliberata, communi paci et
concordiae consulendum benigne arbitrantes, ut omnes discordiae dis-
sensionesque inter ambas partes penitus sopirentur unanimi Consi-
liariorum Tabulaeque Nostrae iudiciariae Assessorum consensu et vo-
luntate accedente, hanc ordinationem deliberationemque inter Am-
bas partes successivis temporibus semper valituram decernendam be-
nigne volumus. Primo quod Ecclesiae illae Unitariae in iis Sedibus
Siculicalibus existentes in posterum habeant suae Religionis Senio-
rem, qui tamen superiorem orthodoxae Reformatae Religionis Super-
intendentem uti hactenus in futurum etiam agnoscant. Cum vero vi-
sitationem Ecclesiarum Reformatae Religionis superattendens in iis lo-
cis instituendam duxerit, is Unitariae Religionis Senior a latere eius
sit, cui in negotio Religionis suae Religionis ministros examinandi
cura incumbat, neque Superattendens Reformatae Religionis eos de
rebus ad Religionem eorum spectantibus examinandos suscipiat. Or-
dinationes quoque Ministrorum Unitariorum non ab Reformatae Re-

ligionis Superattendente, sed a proprio eorum fiant. Si quae autem lites in Religionis et spiritualium rerum negotio inter partes Unitarias orte fuerint, earum appellatio ad Superintendentem Unitariae Religionis vel Confessionis transmitatur. In reliquis vero casibus omnibus administrationis Ecclesiarum Reformatae Religionis ius suum habeat. Denique in posterum nullae violentiae inter utrasque partes Exerceantur, comminationesque omnes et iniuriarum qualiumcumque semina penitus tollantur, libertasque omnimodo in Exercitio Religionis suae unicuique iuxta unionis formulam permittatur quam quidem ordinationem deliberationemque nostram inter partes supra dictas hoc modo factam praesentibus litteris nostris insertam manusque nostrae subscriptione et sigilli usualis impressione roboratam partibus utrisque benigne dandas duximus et concedendas. Datum in Civitate nostra Colosvar die vigesima Mensis Aprilis Anno Donimi Millesimo sexcentesimo trigésimo.

Catharina m. p.

Stephanus Kovatsoczki
m. p.

Ad Illustrissimum Principem Dominum D. Clementissimum Universarum Ecclesiarum in hoc Regno Transylvaniae existentium Libellus Suplex.

Kegyelmes Urunk Fejedelmünk Nagyságodnak alázatosan kelletek kegyelmes szemei eleibe terjesztenünk: ez elmúlt esztendőbeli Colosvárott celebraltatott Terminuson az fejedelem eő Felsőge Tanácsinak és böcsületes Assessorainak teczczésekből végeztetett vala hogy az Haromszéki Unitaria Religion való Ecclesiak az vallas és Religio dolgabol es egyebb lelki dolgoknak is igazgatásából az Unitarius püspöktől hallgatnának és hogy az papságra való rendelések is az unitarius püspöktől lennének (az mint Ngod ez supplicationk mellett emanaltatott diplomának exhibealt exemplumából kegyelmesen megértheti.) Az egyéb politiabeli Ecclesiabeli dolgokat és Causákat Keserü János püspök uram igazitana. Mely végezést ő kelme Keserü János püspök uram messze kiterjedett értelemre vette, az unitária religion való háromszéki ministereket mostan Enyedre hirdettetett papi gyűlésire hivatta, taxat is kíván rajtok. Ez dolog felől ő klmét püspök urunk ő klmé szeretettel tsendesen requiralvan és kérvén azon hogy bennünket azzal ne bántana és ne perelne, hanem mehetnénk inkább azzal az fáratsággal magunk Religioján való sinatunkra, holott afféle sinatunkban és gyülekezetünkben lelki dolgok szoktak tractaltatni és igazgattatni, ministerek is ordináltatni. Mivel azért eo klmétől reménségkívül ezt meg nem nyerhette püspök urunk, kéntelenítettünk Ngodhoz folyamodnunk, noha bizonyára illjen országos gondgya közeot Nagodat nem molestaltuk volna. Könyörgünk azért Nagodnak, mint keglis Fejedelmünknek hogy ez Contraversiankban méltóztatásék Nagod az Országh Unioja szerént illendő magyarázattal való vilagositást tétetni és Istenes igasságh szerént elintézni hogy ha Keserü püspök uramtól hirdettetett papigyülésiben kellessek-e az mi religionkon való praedicator atyánkfiainak elmenniek, és ha illendőjé hogy ezzel Conscientiájok ellen többire terheltessenek. N. K. V. V.

Resolutio Principis. Az mint Colosvárot elrendeltetett és eligazítottat az Terminuson, mind az két fél ahoz tartsa magát sub poena Calumniae 27 junii Anno Dni 1631.

Külczim: Litterae ad negotium Religionis Unitariae pertinentes.

Scriptae per me Jo. N. Sz.-Mártoni Ao 1668. die 30. Julii.
Eredetije az unitárius főcons. levéltárában fasc. G. nro. 7.

Közli: **Benczédi Gergely.**

XCII.

Bethlen János discursusa a Péchy familia dolgáról.

Memoriale.

Annak az jorzágnak állapotja így forgott. Bethlen Gábor elfoglaltatta volt törvény nélkül Pécsi Simontól, és adta volt az öcsének Bethlen Péternek, az ki Bethlen Gábor haláláig békességesen birta ezt a jorzágot, noha Pécsi Simon az fogságból elbocsáttatott volt, de Bethlen Gábor haláláig nem perlette, hanem akkor az kik Bethlen Gábor fejedelmet nem igen szerették, azok kezdték felkiáltani Fejérváratt, hogy valakiktől, valamit törvény nélkül el vött, csak adgyák vissza, megijetkezvén ezen Bethlen Péter, megalkuvék Pécsi Simonnal, adván neki Köböl-Kutat, Paszmost és Vizolyát, annak felette Captalanban úgy végezvén véllé, hogy ha Bethlen Péternek mindkét ágon magva szakadna szállana vissza a Balászfalvi jorzágh Pécsi Simonra és maradékira.

Ennek a végezetnek erejével birta mind haláláig Balászfalvát Gróf Bethlen Péter, mely Balászfalvi jorzág, minekelötte visszaszálhattott volna Pécsi Simon kezébe, az felyebb említett compositionalis levélnek erejével, annak előtte Pécsi Simont az zsidozásért megsententiazak, ugyanakkor három leányát is úgy mint Farkas Ferencznét, Kénosi Ferencznét es Angyalosi Istvánnét, az sententioval exequáltak is minden javakat, az mit találtak, Pécsi Simont fogságra is vitték, az honnét nem különben bocsátotta el az fiscus, hanem a Fejérvári Captalanban az Fiscusnak vallotta mindennemű igazságát, valaholott ez világon lehetett volna, akár minemű jorzágához is.

Ezeknek utánna atta az Fiscus Donatioval Balászfalvát az Fejedelem asszonynak és gyermekeinek, kik számára, midőn statuáltak volna, Pécsi Simonnak egik leánya Kenosi Ferenczné contradicalt az iktatás ellen, melyért evocált az táblára, azután nem sokára Beszterczén levén terminus megszöllitták, ott midőn Kénosi Ferencznének azt vetették volna szemére, hogy meg notázttatott mind ő s mind az apja, azért nem perelhetne, ilyen választ tön reá: Valamihelt a fiscus a sententiaival executiot tétetett az atyám ellen és én ellenem is, az mit akkor nem exequalt tulajdonica magának, az meg maradot mi számunkra, fejemet nem exequaltatta, sem az Balászfalvi jorzágra, aval a sententiaival nem ment executiora, azért abban az én igazságom fen maradott, sőt az én két öcsémnek úgy mint Farkas Ferencznének és Angyalosi Istvánnének gyermeki is születtek, az sententiazas előtt, az Decretum continentiaja szerént,